

Tüzeljünk csípőből

VISSZHANG - LIX. évfolyam, 24. szám, 2015. június 12.

Ungár Péter *Áldás vagy átok? A transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről* (22. szám) című írásomhoz fűzött reflexiókat az *ÉS* legutóbbi számában. Örülök neki, hogy az enyémtől eltérő eszmei alapokon álló szerző olvassa a liberálisnak elkönyvelt *ÉS*-t, ami nagyfokú szellemi nyitottságra enged következtetni.

Ungár Péter írásom tényszerű megállapításait, a makrogazdasági hatásokra vonatkozó következtetéseit, végső soron lényegi mondanivalóját nem kérdőjelezi meg. Hozzászólása olyan adalékokkal ismerteti meg az olvasót, amelyekkel cikkem nem foglalkozott, ezek tárgyalása szétfeszítette volna írásom tartalmi és terjedelmi kereteit. Magam is tudnám folytatni az Ungár Péter által megkezdett sort, ezek közül a leglényegesebb a genetikailag módosított szervezetekkel kapcsolatos álláspontok áttekintése. Az adalékok között említett bennfentes információkat nem ismertem. Mindenesetre ezek is alátámasztják, hogy bonyolult, sok esetben tisztázatlan kérdésekről van szó (amire utalok is a cikkben), az ördög a részletekben bújik meg. Mindez azonban véleményem szerint nem cáfolja a transzatlanti kereskedelmi és beruházási partnerségről szóló tárgyalások és a szerződés megkötésének létjogosultságát.

Amit viszont Ungár Péter bírál, az nem úgy szerepel a cikkben, ahogyan a szövegkörnyezetből kiemelve önkényesen értelmezi. Így például az ő értelmezésétől eltérően nem érvelek semmiféle vitarendezési mechanizmus mellett, hanem bemutatom egy lehetséges megközelítésben az ISDS-t (befektetésvédelmi rendszer), annak negatív és pozitív hatásaival együtt. Nem állítom, hogy a választott bíróságok általában objektívebben ítélnék (Ungár Péter szóhasználatában ez magánbíróság, amit nem tudok értelmezni), mint a nemzeti bíróságok, hanem a cikkben azt írom: *„Joggal feltételezhető, hogy ha a külföldi vállalat a diszkriminatív intézkedést foganatosított fogadó állam bíróságához fordul, akkor nem várhat pártatlan ítéletet.”* Ez nem jelenti természetesen azt, hogy ne lehetne részletesebben tárgyalni ezt a kérdést, amelyben kétségtelenül nehéz lesz minden érdekelt fél számára kielégítő kompromisszumos megoldást találni.

Ungár Péter érdemi kritika helyett a neoliberalizmust támadja. Írásom jó ürügy számára, hogy fórumot kapjon ehhez egy liberális hetilapban. Ceterum censeo Carthaginem esse delendam: Karthágónak pusztulnia kell! – avagy a neoliberalizmus kritikája most a TTIP ürügyén. Az ilyen típusú reagálásra azért nehéz válaszolni, mert szerzője a vitát a ráció helyett az emóció síkjára tereli. A magam részéről a témát tudatosan nem politikai szempontból dolgoztam fel. Depolitizálását azért tartom célszerűnek, mert az EU-tagállamok a tárgyalások vitatott kérdéseit belpolitikai célokra, illetve az EU-ban zsaroló potenciálként (finomabban fogalmazva érdekérvényesítésre) is használhatják (annak ellenére, hogy a zsarolás kétélű fegyver), különösen most, amikor egyébként is feljövőben vannak a populista mozgalmak, és erősödik az EU-val szembeni szkepticizmus, sőt az EU-ellenesség.